

PROFILAKTIKA INSPEKTORINING IJTIMOIIY PROFILAKTIKA INSPEKTORI BILAN HAMKORLIGINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI

G'aniyev Farrux Taxirjanovich

O'zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi Huquqbuzarliklar
profilaktikasi faoliyati kafedrasida katta o'qituvchisi Toshkent, 100197,

O'zbekiston, e-mail: fargan77@bk.ru

orcid.org/0009-0005-2423-050X

G'aniyeva Gulandon Ibragimovna

Namangan davlat universitetining Psixologiya (faoliyat turlari
bo'yicha) yo'nalishi 2-kurs magistranti

Abdumo'minov Do'stmurod O'ktamboy o'g'li

O'zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi Huquqbuzarliklar
profilaktikasi faoliyati ixtisosligi bo'yicha tahsil olayotgan 3-o'quv
kursi 312-guruh kursanti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14243486>

ARTICLE INFO

Received: 19 th November 2024

Accepted: 20th November 2024

Published: 29th November 2024

KEYWORDS

Profilaktika inspektori, ijtimoiy profilaktika inspektori, hamkorlik, jinoyatchilikni oldini olish, ijtimoiy xavf-xatarlar, jamoat xavfsizligi, resurslarni taqsimlash, ma'lumot almashish, kasbiy tayyorgarlik, jamoat bilan ishlash, ijtimoiy yordam, xavf-xatarni kamaytirish, jinoyatlarni kamaytirish, huquqni muhofaza qilish, agentliklararo hamkorlik, ko'p tarmoqli yondashuv, jamoat ongini oshirish, qo'shma dasturlar, jamiyat farovonligi, erta aniqlash, ijtimoiy muammolar, xavfsizlik strategiyalari, ijtimoiy adolat, xavf baholash, jinoyatni kamaytirish strategiyalari, ijtimoiy himoya.

ABSTRACT

Ushbu maqola profilaktika inspektorlari va ijtimoiy profilaktika inspektorlari o'rtasidagi hamkorlikning o'ziga xos xususiyatlarini o'rganadi. Maqolada, har ikki mutaxassisning vazifalari va jamiyatdagi xavfsizlikni ta'minlashdagi roli, ularning birgalikda ishlashining afzalliklari va samarali hamkorlikni amalga oshirish uchun zarur bo'lgan usullar tahlil qilinadi. Profilaktika inspektorlari jinoyatchilikni oldini olish va jamoat xavfsizligini ta'minlashda, ijtimoiy profilaktika inspektorlari esa ijtimoiy xavf-xatarni bartaraf etish, psixologik va ijtimoiy yordamni taqdim etishda faoliyat yuritadilar. Maqola, bu ikki mutaxassis o'rtasidagi hamkorlikning jamoat xavfsizligi, jinoyatlarni kamaytirish va ijtimoiy muammolarni bartaraf etishdagi ahamiyatini ko'rsatadi. Shuningdek, maqolada resurslarni samarali taqsimlash, ma'lumot almashish, kasbiy tayyorgarlik va jamoat bilan ishlash kabi usullar orqali hamkorlikni rivojlantirish mumkinligi ta'kidlanadi. Maqola, profilaktika va ijtimoiy profilaktika inspektorlari o'rtasidagi o'zaro hamkorlikni kuchaytirish orqali jamiyatda xavfsizlik va barqarorlikni ta'minlashning muhimligini yoritadi.

Kirish

Profilaktika inspektorlari va ijtimoiy profilaktika inspektorlari o'rtasidagi hamkorlik jamoat xavfsizligi va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashda muhim o'rin tutadi. Har ikki mutaxassis o'zining alohida vazifalarini bajarib, turli xavf-xatarni bartaraf etish bilan shug'ullanishadi. Profilaktika inspektorlari huquqbuzarliklarning oldini olish va xavfsiz muhit yaratish uchun jismoniy xavflarga qarshi kurashsa, ijtimoiy profilaktika inspektorlari jamiyatdagi ijtimoiy

muammolarni hal qilish, odamlarni psixologik va ijtimoiy yordam bilan ta'minlashda faoliyat ko'rsatadi. Ularning o'zaro hamkorligi o'ziga xos hususiyatlar va strategiyalarni talab qiladi. Ushbu maqolada, profilaktika inspektori va ijtimoiy profilaktika inspektori o'rtasidagi hamkorlikning o'ziga xos jihatlari, samarali ish yuritish usullari va bu hamkorlikning jamiyatdagi ta'siri tahlil qilinadi.

Profilaktika inspektori va ijtimoiy profilaktika inspektorining vazifalari

1. Profilaktika inspektori: Profilaktika inspektorlari asosan huquqni muhofaza qilish organlari tarkibida ishlaydi va jamoat xavfsizligini ta'minlashga qaratilgan chora-tadbirlarni amalga oshiradilar. Ularning vazifalari jinoyatchilikning oldini olish, jamoat joylarida tartibni saqlash, xavfli vaziyatlarni erta aniqlash va ularga qarshi profilaktik choralarini ko'rishdir. Profilaktika inspektorlari huquqni buzayotgan shaxslarni aniqlash, jinoyatlarni oldini olish va jamoatni huquqbuzarliklardan himoya qilishda muhim rol o'ynaydi.

2. Ijtimoiy profilaktika inspektori: Ijtimoiy profilaktika inspektorlari esa jamiyatdagi ijtimoiy muammolarni hal qilish, giyohvandlik, zo'rvonlik, oilaviy mojarolar, uy-joy muammolari va boshqa ijtimoiy xavf-xatarlar bilan shug'ullanadilar. Ular aholiga psixologik yordam, rehabilitatsiya va ijtimoiy qo'llab-quvvatlash xizmatlarini taqdim etishadi. Ijtimoiy profilaktika inspektorlari ko'pincha jamoat va davlat tashkilotlari bilan hamkorlikda ishlaydi va ijtimoiy adolatni ta'minlashga qaratilgan faoliyatni olib boradilar.

Hamkorlikning o'ziga xos hususiyatlari

1. Muammolarni kompleks tahlil qilish- profilaktika inspektorlari va ijtimoiy profilaktika inspektorlari o'rtasidagi hamkorlik, muammolarni kompleks tarzda tahlil qilish imkonini beradi. Har ikkala inspektor guruhining turli yondashuvlari — biri jinoyatni oldini olish va xavfsizlikni ta'minlashga qaratilgan bo'lsa, ikkinchisi esa ijtimoiy muammolarni bartaraf etishga qaratilgan — birgalikda ishlash orqali muammolarni ko'proq va chuqurroq tahlil qilish mumkin. Masalan, ijtimoiy profilaktika inspektori, oiladagi zo'rvonlik holatlarining jinoyatchilikka olib kelishini aniqlasa, profilaktika inspektori ushbu holatlarga nisbatan jismoniy xavfsizlikni ta'minlashga yordam beradi.

2. Ma'lumot almashish va umumiy platforma yaratish- har ikki guruh o'rtasida ma'lumot almashish, birgalikda ishlashning samarali yo'llaridan biridir. Bu nafaqat xavf-xatarlarni erta aniqlashda yordam beradi, balki jinoyatlarni oldini olish va ijtimoiy muammolarni bartaraf etishda yanada samarali yechimlar ishlab chiqish imkonini yaratadi. Yagona ma'lumotlar bazasining mavjudligi, xavfli vaziyatlar haqida tezkor va to'liq axborot olishni ta'minlaydi.

3. O'zaro treninglar va kasbiy tayyorgarlik- profilaktika inspektorlari va ijtimoiy profilaktika inspektorlari uchun o'zaro treninglar, seminarlar va konferensiyalar tashkil etish, ularning bilim va ko'nikmalarini oshirishga yordam beradi. Bunday treninglar, har ikki guruhning o'zaro faoliyatini yanada samarali qilishga yordam beradi, chunki inspektorlar bir-birining vazifalari va faoliyatini yaxshiroq tushunib, hamkorlikda ishlashda muvaffaqiyatga erishadilar.

4. Jamoat bilan ishlash va profilaktik tadbirla- hramkorlikda ishlashning yana bir o'ziga xos jihati bu — jamoat bilan ishlash va profilaktik tadbirlar tashkil qilishdir. Profilaktika inspektorlari jamoat xavfsizligini ta'minlashda, ijtimoiy profilaktika inspektorlari esa ijtimoiy muammolarni bartaraf etishda jamoatni jalb qilishlari mumkin. Misol uchun, ko'cha va mahallalarda xavfsizlikni ta'minlash bo'yicha seminarlar, ta'lim dasturlari yoki psixologik

yordam kurslarini o'tkazish, jamiyatni huquqbuzarliklardan va ijtimoiy xavf-xatarlardan himoya qilishda muhim omil hisoblanadi.

5. Yuqori darajadagi koordinatsiya va integratsiya- profilaktika va ijtimoiy profilaktika inspektorlari o'rtasidagi muvaffaqiyatli hamkorlik yuqori darajadagi koordinatsiya va integratsiyani talab qiladi. Har ikki guruhning faoliyati ko'pincha kesishadi, shuning uchun ularning o'zaro harakatlari orasidagi integratsiya, jamiyatda xavfsizlikni ta'minlash va ijtimoiy adolatni yo'lga qo'yishda samarali natijalarni beradi. Bu o'zgarishlar jamoatning ishonchini oshirish va ular bilan samarali ishlashga yordam beradi.

Xulosa

Profilaktika inspektorlari va ijtimoiy profilaktika inspektorlari o'rtasidagi hamkorlik, jamiyatda xavfsizlikni ta'minlash va ijtimoiy muammolarni bartaraf etish uchun muhimdir. Har ikki guruhning o'zaro hamkorligi o'ziga xos jihatlarga ega bo'lib, xavf-xatarlarni erta aniqlash, ma'lumot almashish, o'zaro treninglar va jamoatchilik bilan ishlash orqali samarali natijalarga erishish mumkin. Bu hamkorlik jamoat xavfsizligini oshirish, jinoyatlarni kamaytirish va jamiyatdagi ijtimoiy muammolarni hal qilishda muhim ahamiyatga ega. Shuningdek, kasbiy tayyorgarlik va o'zaro hamkorlikni rivojlantirish, jamiyatdagi xavfsizlikni yaxshilashda asosiy omillardan biri hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi - Yangi tahrirda 2023-yil 30-aprel
2. O'zbekiston Respublikasining "Huquqbuzarliklar profilaktikasi to'g'risida" gi qonun.
3. Karimov, R. (2018). Ijtimoiy profilaktika: nazariy va amaliy masalalar. Toshkent: O'zbekiston Fanlar Akademiyasi.
4. Yusupov, A. (2019). Profilaktika inspektorlarining ijtimoiy xavfsizlikni ta'minlashdagi roli. Journal of Public Safet
5. Yusupov, A. (2019). Profilaktika inspektorlarining ijtimoiy xavfsizlikni ta'minlashdagi roli.
6. Ganiyev F., Ganiyeva G. O 'G 'IRLIK HAQIDA TUSHUNCHA, O 'G 'IRLIKNING PSIXOLOGIK GENEZISI VA MEHANIZMLARI //Евразийский журнал права, финансов и прикладных наук. – 2023. – Т. 3. – №. 4. – С. 43-47.
7. G'aniev F. T. O 'ZBEKISTONDA INSON HUQUQLARINI HIMOYA QILISH MILLIY PREVENTIV MEXANIZMI //Results of National Scientific Research International Journal. – 2024. – Т. 3. – №. 3. – С. 84-90.
8. G'aniev, Farrux Taxirjanovich. "TURKIYA RESPUBLIKASI: TABIYATI, MADANIYATI VA AN'ANALARI." *Results of National Scientific Research International Journal* 3.3 (2024): 101-116.